

Consiliul Județean Covasna
Kovászna Megye Tanácsa
Covasna County Council

Biblioteca Județeană BOD PÉTER
BOD PÉTER Megyei Könyvtár
BOD PÉTER County Library

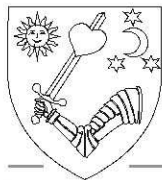
Nr. înreg. BJB: 141 / 23. 03. 2018

RAPORT DE ACTIVITATE

(1 NOIEMBRIE 2016 – 31 DECEMBRIE 2017)

**BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „BOD PÉTER”, SF. GHEORGHE,
JUD. COVASNA**

MANAGER (DIRECTOR): SZONDA Szabolcs

RAPORT DE ACTIVITATE

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Covasna, denumit în continuare *autoritatea*, al Bibliotecii Județene „Bod Péter”, denumită în continuare *instituția*, aflată în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele ale regulamentului de evaluare.

În conformitate cu prevederile contractului de management, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei: 01 noiembrie 2016 – 31 decembrie 2017, reprezentând *prima evaluare*.

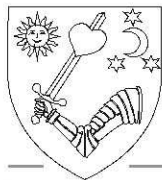
Partea I.

În perioada menționată mai sus, în activitatea mea de la conducerea instituției am acționat în continuare în spiritul *viziunii manageriale* enunțate în proiectul meu de management astfel:

Instituția să fie:

* *un loc de întâlnire preferat al comunității, una dintre instituțiile culturale cele mai frecventate pe plan local;*

* *o resursă reală și viabilă de cultură, informație și spiritualitate, promotor al lecturii, documentării și al educației continue, și prin formularea unor răspunsuri adecvate la provocările aduse de cultura digitală din ce în ce mai pregnantă;*

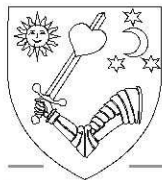
** capabilă să contribuie în mod real, mai ales prin fondul său livresc și documentaristic ținând de istoria locală și regională, la formularea și exprimarea identității comunității covășnene;*

** capabilă să-și asume un rol regional complex ca instituție profesională și de specialitate, respectiv, în mod potențial, să dezvolte un anumit avantaj competițional față de instituțiile similare din regiune și din țară;*

** capabilă să se adreseze eficient și atractiv unui public utilizator de dimensiunea numerică a cel puțin unui sfert din populația localității în care își are sediul, proiectat pe toate categoriile de vârstă și ocupaționale, la serviciile și programele instituției apelând, pe cât posibil, persoane care asociază modul de viață activ și cu curiozitatea intelectuală, cu apetitul pentru cunoaștere, fiind conștienți de oferta culturală destinată satisfacerii nevoilor lor spirituale, fructificând-o din plin pe aceasta.*

De asemenea am ținut cont în organizarea, coordonarea și desfășurarea activității de misiunea instituției, sintetizată astfel: este o bibliotecă publică de tip enciclopedic, cu personalitate juridică, de importanță regională, destinată satisfacerii cerințelor și necesităților culturale și informaționale ale comunității multietnice din județul Covasna, fără deosebire de statut social sau economic, vârstă, sex, apartenență politică, religie ori naționalitate, axându-se în mod preponderent pe colecții formate din documente editate în limba maghiară și română. Am urmărit concomitent raportarea permanentă, ca repere funcționale, la obiectivele generale ale instituției: *funcția de constituire și de dezvoltare a colecțiilor; funcția de organizare a colecțiilor; funcția de conservare a colecțiilor; funcția de comunicare a colecțiilor și de informare; funcția de cercetare; funcția de educare și de recreere; funcția de îndrumare metodologică.*

În cele ce urmează, supun atenției comisiei de evaluare aspectele și rezultatele esențiale ale procesului managerial din perioada semnalată, respectiv rezultatele

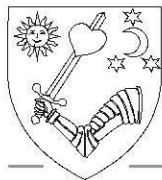
instituționale aferente și asociate. Am convingerea că voi avea posibilitatea să discut pe parcursul interviului de evaluare acele chestiuni, referitor la tema acestuia, care sunt tratate mai succint în prezentul raport de activitate pentru o imagine de ansamblu mai lesne de conturat, și care pot prezenta interes pentru membrii onoratei comisii.

A) Evoluția instituției în raport cu mediul în care activează și cu sistemul instituțional existent

1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleași comunități

Enunțată în proiectul meu de management, stabilirea parteneriatelor culturale eficiente și reciproc avantajoase, în privința activității instituției în general sau în vederea unor evenimente organizate în comun, cu entitățile culturale și organizațiile civile din localitatea-gazdă și din regiune, este un factor deosebit de important al activității manageriale, și s-a situat pe prim-plan și în perioada evaluată, majoritatea evenimentelor și acțiunilor culturale pe care le-am desfășurat fiind organizate în sistem de parteneriat.

Partenerii noștri locali și regionali au fost: Muzeul Haszmann Pál din Cernat și asociația culturală de suport a acestuia, cu același nume; Biroul de Imagine al mun. Sf. Gheorghe; Centrul de Cultură al Județului Covasna, Asociația Culturală „Mikes Kelemen” (Sf. Gheorghe); bibliotecile publice din județul Covasna; ocazional sau pe proiecte, următoarele instituții și organizații: Fondul Bethlen Gábor, Fondul Național Cultural al Ungariei, Ambasada Statelor Unite ale Americii din București, Uniunea Scriitorilor din Ungaria, Societatea Literaților din Ungaria, Biroul de Producție Culturală Kultúrvonal (Budapesta), Liga Scriitorilor din Ardeal (Cluj), portalul de

literatură Eirodalom, Asociația Culturală Sétatér, Asociația Art Litterae, Editura Mentor din Tg. Mureș, Editura Pont din Budapesta, Editura Pallas-Akadémia din Miercurea-Ciuc, Kónya et Kónya Ponopol (Sf. Gheorghe), Universitatea Transilvania Brașov – Facultatea de Litere.

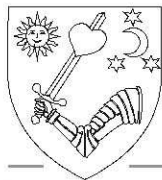
Printre instituțiile care au acordat sprijin determinant în acest sens se numără *Consiliul Județean Covasna și Primăria mun. Sf. Gheorghe.*

În municipiul Sf. Gheorghe, programele culturale ale instituției se desfășoară cu preponderență la sediul instituției, există însă și alte locații partenere, cum ar fi Ceainăria Tein și Cafeneaua Szimpla.

Trebuie menționate aici și anumite acțiuni culturale ale instituției, care au avut mai multe locații de desfășurare, situate în județul Covasna, dar și în afara lui (Cernat, Târgu-Secuiesc, Miercurea-Ciuc), ceea ce face din instituția noastră un partener organizatoric cu un rol din ce în ce mai important în viața culturală transilvăneană.

Bibliotecarul instituției noastre și specialistul în istorie locală și regională, Demeter Lajos este solicitat destul de frecvent de și la alte instituții culturale din oraș și din regiune, atât pentru prezentări de carte în domeniu, cât și pentru colaborări în postură de coautor, redactor sau lector de specialitate, respectiv de membru în juriul unor concursuri de specialitate sau în comisia de denumire a străzilor din Sf. Gheorghe, ceea ce s-a întâmplat și în perioada evaluată.

În perioada evaluată am fost reprezentați prin bibliotecara metodistă în comisia creată pentru desfășurarea concursului în vederea ocupării postului vacant de bibliotecar la biblioteca comunală din Ozun (în octombrie 2016), respectiv cea din Zăbala (în iulie 2017), iar prin șefa serviciului de Relații cu publicul cititor în comisia de concurs pentru ocuparea unui post vacant de bibliotecar la biblioteca municipală din Tg. Secuiesc (în decembrie 2017).

Prin contribuția profesională a kolegi bibliotecar metodist am oferit în perioada evaluată consultanță profesională la reorganizarea și înlesnirea funcționării bibliotecilor publice din orașul Baraolt, respectiv din comunele Aita Mare, Brăduț, Dobârlău, Hoghig, Ojdula și Ozun (în această din urmă locație cu încă o bibliotecară din instituție), cu privire la evidența activității acestora cu publicul, constituirea, completarea și organizarea colecțiilor, relația cu publicul, organizarea administrativă a bibliotecii, gestiunea colecției etc.

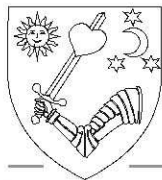
Am organizat și în anul 2017 (în data de 30 ianuarie) întâlnirea profesională și metodică tradițională de la început de an a bibliotecarilor publici din județul Covasna, în parteneriat organizatoric cu filiala județeană Covasna a Asociației Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), prilej bun și de această dată pentru a vedea o imagine de ansamblu a activității bibliotecilor publice din județ.

Instituția a participat cu oferire de programe pentru elevi, și în perioada evaluată, la activitățile programului național *Școala altfel*.

Anual, îi primim pentru efectuarea practicii profesionale pe cei care învață în învățământul superior, în perioada evaluată efectuând la noi acest stagiul de pregătire trei studenți de la Universitatea „Sapientia” din Miercurea-Ciuc.

La capitolul colaborări profesionale menționez și faptul că subsemnatul și o colegă bibliotecară, Tóth-Wagner Anikó, participă pe plan redacțional la editarea buletinului lunar electronic despre activitatea bibliotecară maghiară din România, *ReMeKe-hírlevél*.

Angajați ai instituției au fost invitați și au participat ca specialiști în jurii ale unor concursuri literar-culturale și de creativitate pentru elevi din județul Covasna: Lokodi Anna (concurs de recitare, Școala Gimnazială „Tatrangi Sándor”, Ozun, 4 martie 2016), Lokodi Anna, Tóth-Wagner Anikó (concurs de păstrare a tradițiilor, Școala Gimnazială „Tatrangi Sándor”, Ozun, 27 mai 2016), Tóth-Wagner Anikó

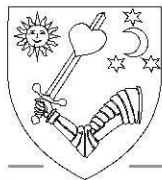
(concursuri culturale și de creativitate, Muzeul „Haszmann Pál”, Cernat, 11 iunie 2016, respectiv 10 iunie 2017; concurs de recitat balade și de spus povești, faza județeană, Sf. Gheorghe, 25 octombrie 2017).

Directorul instituției a moderat în 2016–2017 un număr de 21 de întâlniri cu publicul ale unor poeți și scriitori, respectiv a participat între altele la întrunirile profesionale enumerate mai jos:

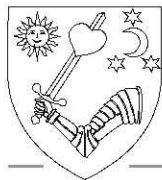
- Zilele Culturale Maghiare Brașovene (28 aprilie 2016);
- Întâlnirea specialiștilor în organizare de evenimente culturale din județul Covasna (Sf. Gheorghe, Centrul de Cultură al județului Covasna, 30 aprilie 2016);
- Întrunirea profesională „Valori ale județelor Zala (Ungaria) și Covasna” (Sf. Gheorghe, Consiliul Județean Covasna, 26. 08. 2016);
- ca traducător literar, respectiv moderator de întâlnire cu publicul al autorilor covăsneni: Târgul Internațional de Carte de la Tg. Mureș, 10–13 noiembrie 2016);
- Conferința „Bumerang cultural. Problemele traducerii textelor” (Institutul Cultural Român, București, 24 noiembrie 2016);
- Conferința Desing Thinking for Libraries (Tg. Jiu, 6-7 aprilie 2017);
- Masa rotundă „Viabilitatea unui sistem de valori” (organizată la Biblioteca Județeană „Bod Péter” din Sf. Gheorghe de către Asociația „Domokos Géza” din localitate, 20 septembrie 2017).

2. Analiza SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
a) asigurarea la un nivel semnificativ și cu rutină considerabilă, respectiv cu note inovative a serviciilor de bibliotecă (împrumut, lectură, consultanță etc.);	a) probleme privind spațiile de depozitare disponibile, carențe privind reabilitarea interioară sub aspect estetic și funcțional a sediului instituției, mobilier de depozitare

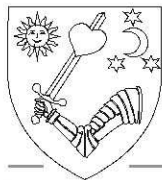
b) fond de carte, de publicații, de materiale documentare și multimedia consistent, divers și funcțional, suprafață OPAC funcțională (catalog electronic disponibil); c) capacitate stabilă de a atrage donații de carte; d) imagine pozitivă a instituției, atât în comunitatea pe care o deservește, cât și în comunitatea profesională din România și din Ungaria, rol activ și serios jucat în contextul cultural local și regional; e) relații profesionale dinamice cu sfera organizațională bibliotecară din România și din Ungaria; f) asigurarea regulată, creativă și inovativă a derulării de proiecte și evenimente culturale, și prin stabilirea și valorificarea unor parteneriate locale, regionale, naționale și internaționale; g) preocuparea pentru informatizarea cât mai eficientă a serviciilor asigurate de instituție; h) flexibilitate în deservirea publicului (și prin serviciul „biblioteca mobilă”, respectiv prin dezvoltarea fondului de cărți audio și de alte natură).	și de deservire uzat, degradare accentuată a soclului frontal al clădirii instituției, din cauza umezelii și a igrasiei;* b) lipsa unui sistem de contorizare automatizată a vizitelor și a unuiia de securizare automatizată a mediului intern din Bibliotecă; c) lipsa unei strategii naționale de dezvoltare a bibliotecilor publice și existența unei legi a bibliotecilor depășită, impact negativ al acestor fapte asupra funcționării și a culturii organizaționale a instituției, acestea fiind într-o anumită măsură improvizative; lipsa rutinei în utilizarea sistemului de control intern managerial; d) lipsa instrumentelor de motivare financiară a performanței angajaților, lipsa unor categorii de cheltuieli necesare în mod esențial pentru desfășurarea de acțiuni și programe culturale (fond de protocol, fond de onorarii etc.); e) inexistența unei asociații de sprijin a instituției (în pregătire, dar deocamdată nefuncțională).
Oportunități a) plan municipal de construire a unui sediu nou, adecvat pentru instituție *plan	Riscuri (amenințări) a) lipsa unei strategii operaționale naționale consecvente și perseverente

aflat în faza de proiectare); b) promovarea excelenței, a experimentului și a inovației atât pe planul ofertei culturale și profesionale, cât și pe planul serviciilor asigurate; c) atragerea unor fonduri materiale și financiare din sfera aplicațiilor pentru finanțări culturale și din sectorul privat, sub formă de sprijin financiar, respectiv sponsorizări și relații de tip barter cultural; d) consorții interbibliotecare în cadrul programelor și proiectelor profesionale și culturale.	privind dezvoltarea coordonată a bibliotecilor autohtone, și cu privire la informatizarea serviciilor acestora, respectiv legislație specifică depășită; b) mărirea decalajului dintre bibliotecile informatizate în mod corespunzător, care funcționează și ca centre informaționale locale sau regionale, respectiv celelalte, care nu dispun de dotările aferente; c) efectele puternice ale culturii preponderent vizuale și virtuale, ale <i>cyberspace</i> -ului asupra „galaxiei Gutenberg”, a cărților, a lecturii și a relației cu biblioteca a generațiilor tinere; d) statutul în continuare defavorizat al culturii scrise în raport cu fondurile bugetare de stat care revin diferitelor domenii.
---	---

*** În sensul menționat aici, solicit cu respect autorității sprijin ferm și tot suportul posibil în următoarele:**

- încheierea și recepția parțială a lucrărilor deja finalizate în procesul de reabilitare și refuncționalizare a sediului instituției;**
- finalizarea lucrărilor începute în procesul mai-sus menționat, însă neterminate;**
- efectuarea unor lucrări de reabilitare a soclului frontal al clădirii instituției, degradarea serioasă a acestuia periclitanând statica și stabilitatea întregii clădiri.**

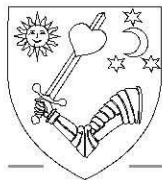
3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia

În promovarea acțiunilor noastre culturale și în diseminarea informațiilor despre serviciile noastre utilizăm: mass media (comunicate de presă), afișe, flyer-e, informări și invitații transmise prin e-mail, informare prin site-ul web al instituției, prezență informațională pe *facebook*, listele de corespondență de pe internet (la acestea din urmă apelăm mai ales în cazul promoției diferențiate pe paliere profesionale, deci adresate). Ca o noutate, am recurs la reclama video stradală și la reclama radio, atât pentru a populariza serviciile instituției, cât și pentru a informa pe cei interesați despre anumite programe ale acesteia.

După ce am relansat *site-ul web al instituției* (kmkt.ro) în 2012, în noiembrie 2017 am conferit acestuia un aspect mult mai modern și cu funcții îmbunătățite, care să facă posibilă consultarea corespunzătoare a conținutului său și pe telefon mobil, tabletă etc. Site-ul web al instituției înregistra, la finalul perioadei evaluate, conform contorului de frecvență, 7060 de utilizatori unici, care au efectuat în total 12.119 de vizite, consultând în total 25.270 de pagini. Site-ul vechi (care precedă cel reînnoit în noiembrie 2017, accesibil la adresa old.kmkt.ro) totalizează circa 600 de materiale (care vor fi migrate pe suprafața web nouă), iar site-ul reînnoit adaugă la acest număr încă 36 de materiale postate până la data redactării prezentului raport.

Profilul de facebook al Bibliotecii, lansat în 2012 (<https://www.facebook.com/bodpeterlibrary/>), înregistrează, la momentul redactării prezentului raport, 1604 de înscriși, fiind un excelent mijloc de informare și de PR, având în medie 350 de vizitatori unici zilnic.

Considerăm că instituția are – și ca urmare a străduințelor menționate mai sus – o *relație reciproc prodigioasă cu mass-media locală, regională și națională*. În perioada evaluată, conform analizei noastre sintetice, s-au publicat, în formă tipărită sau

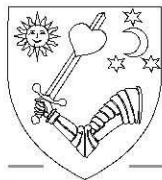

electronică, în total 132 de materiale de presă despre programele și/sau activitatea instituției noastre, în acest număr fiind incluse nu doar relatări, cronici sau interviuri din presa scrisă, ci și materialele asemănătoare din presa audio-vizuală, ultimele, firește, nefigurând în dosarul de presă care însoțește prezentul raport ca Anexa 2, acesta fiind o selecție.

4-5. Măsurile luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari – Grupurile-țintă ale activităților instituției

În vederea cunoașterii categoriilor de beneficiari efectuăm periodic analize ale statisticilor electronice, înregistrate de sistemul integrat de bibliotecă privind fluxul de utilizatori, respectiv preferințele lor de solicitare a documentelor bibliotecare din colecția instituției. De asemenea analizăm și domeniile de interes, așa cum acestea se prefigurează, în mod dinamic, din statisticile menționate. Intenționăm să efectuăm și un studiu privind gradul de satisfacție al utilizatorilor instituției, acesta nerealizându-se până acum din lipsa resursei umane aferente și necesare.

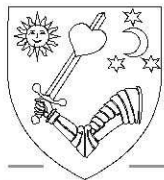
În ceea ce privește *publicul interesat* de programele culturale din perioada raportată, desfășurate în organizare proprie și în parteneriat, acesta *însunează 2190 de persoane*, conform evidențelor noastre empirice (instituția nefiind în situația de a emite bilete de intrare pentru participanții la acțiunile și programele sale). În această sumă nu este inclus numărul participanților la acțiunile și programele care au fost doar găzduite de instituție. (A se vedea în acest sens, pentru date sintetice, capitolul E.)

6. Profilul beneficiarului actual

Profilul beneficiarului nostru actual se conturează în primul rând din statisticile de utilizare redactate la final de an, iar în al doilea rând din observarea directă a frecventării instituției de către utilizatorii săi, cât și din feed-back-urile recepționate de la public. Considerăm ca fiind deosebit de importantă, în permanență, menținerea unui *flux stabil spre intens al vizitelor în instituție* – atât pentru servicii bibliotecare, cât și pentru programele noastre culturale, pe care le corelăm în cea mai mare măsură posibilă cu străduința noastră de a fideliza publicul existent și de a câștiga utilizatori noi și activi –, respectiv creșterea treptată a numărului utilizatorilor înscriși și dintre aceștia al celor activi. În condițiile generale în care, conform unui studiu realizat în 2012 de compania de cercetare de piață TNS pentru Fundația „Bill & Melinda Gates”, *un procent de 16% din populația României frecventează bibliotecile publice*, reperul nostru în străduința menționată este să depășim acest procent cel puțin cu 1–2 puncte, raportat la numărul de locuitori ai municipiului Sf. Gheorghe (luând ca bază de calcul datele din 2011) – în momentul redactării prezentului raport înregistram un procentaj de 16,46% din acest număr ca utilizatori înscriși.

Statistica pentru perioada evaluată indică (pe baza datelor înregistrate la finalul acestei perioade și luând în calcul doar cele din 2017) *8943 de utilizatori înscriși*, dintre care *6541 de utilizatori activi*, respectiv *818 de noi-înscriși*. S-au înregistrat în aceeași perioadă *63.119 de vizite în instituție*, respectiv *18.527 de vizite virtuale la resursele noastre*, și s-au efectuat în acest interval *64.816 de tranzacții de împrumut individual*. Toate acestea pe un fond compus din *239.607 de documente de bibliotecă*, cu un *indice de frecvență* (nr. total de vizite / nr. total de utilizatori) *de 9,32*, respectiv cu un *indice mediu de frecvență zilnică* (nr. total de vizite / zile lucrătoare pe an) *de 334,71*.

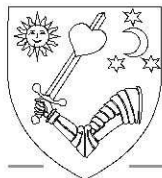

Cu privire la dezvoltarea colecțiilor instituției în perioada evaluată furnizez date în cap B., pct. 2. din prezentul raport. Reiterez că suntem o bibliotecă publică, cu un fond de documente cu caracter enciclopedic, și dezvoltăm acest fond în mod primordial în două limbi (maghiară și română), acordând atenție și publicațiilor în alte limbi, editate atât pe suport de hârtie, cât și în altă formă. Așa cum reiese și din prezentul raport, punem un accent deosebit pe urmărirea cu atenție a exigențelor utilizatorilor proveniți din diferite categorii de vârstă și socio-profesionale, ca să răspundem cât mai operativ la cerințele informaționale, culturale, spirituale ale acestora – bazându-ne pe un buget similar cu cel al unei biblioteci județene asemănătoare ca dimensiuni, dar aflat într-un județ al României cu o populație preponderent monoetnică. De asemenea, acordăm atenție și resurse colectării pe cât posibil a tuturor publicațiilor apărute pe teritoriul județului Covasna și legate de comunitatea din această regiune, dar și a tuturor publicațiilor apărute în limba maghiară în Transilvania după 1990.

B) Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia

1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității

În Strategia de dezvoltare a județului Covasna 2015–2020 („Planul Potsa”), cu privire la viața culturală a regiunii, sunt definite următoarele elemente-cheie ale acesteia: *promovarea valorilor culturale locale, a patrimoniului specific local, conectarea locuitorilor la fenomenul cultural general*. De asemenea este evidențiată arta contemporană ca fiind cea spre care se orientează actul cultural în ansamblu. (vezi pag. 84. a Strategiei – http://investinszeklerland.eu/dl/Covasna_Strategie.pdf).

Am convingerea că din prezentul raport reiese: instituția este în ton cu aceste tendințe, pe plan funcțional și pe planul serviciilor prestate publicului și comunității, de asemenea se înscrie în modelul de funcționare al bibliotecilor publice de astăzi din România, atât pe planul elementelor-cheie ale acestui model (care se reflectă în preambulul Părții I. a prezentului raport), cât și pe planul activităților strategice ale instituției, așa cum acestea se prefigurează și din prezentul raport.

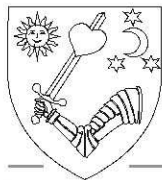
2. Orientarea activității profesionale către beneficiari

Atât în acest punct, cât și la punctul 3., mă refer în prezentare la chestiuni care sunt asociate și elementelor strategiei de conducere enunțate în proiectul meu de management, și care, astfel, sunt valabile și pentru perioada evaluată.

Dezvoltarea programatică și înnoirea funcțională continuă a colecțiilor instituției; intensificarea urmăririi respectării Legii depozitului legal

În perioada evaluată, am menținut procentul de înnoire a colecției instituției, prin achiziții efectuate, respectiv donații primite, cât și prin casare. Ne-am axat în continuare, în manieră programatică, pe susținerea dezvoltării fondului de documente electronice, în special cărțile audio, din ce în ce mai solicitate de public (am îmbogățit colecția instituției în anul 2017 *cu 178 de astfel de documente*, dintre care 137 cumpărate, 41 primite ca donație).

Astfel, fondul instituției, existent la 31. 12. 2017, *număra 239.607 de documente bibliotecare*, la sediu și la filiala din Sf. Gheorghe (cărți, periodice: 236.399; documente electronice: 3205). Colecția instituției *s-a reînnoit în 2017 cu 4321 de documente de bibliotecă – achiziționate (2561 de documente, în valoare totală de 104.702,73 lei)*, respectiv

primite ca donație (1760 de documente, în valoare totală de 22.726,6 lei).

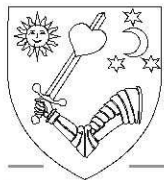
În ansamblul donațiilor, au intrat în fondul de Depozit Legal (DL), în perioada evaluată, *un număr de 72 de documente*, în valoare de 1004 lei. Pe acest segment, chiar dacă producția editorială înregistrează în continuare indicatori mai mici, mai reținuți (ceea ce explică într-o oarecare măsură aflusul mai redus de documente DL), avem încă destul de mult de lucru, în sensul conștientizării mai bune a editurilor și altor firme sau organizații în cauză, ca să acoperim și mai eficient aria de proveniență a acestor documente de bibliotecă.

Din totalul documentelor intrate în colecția instituției în 2017, *3199 sunt în limba maghiară, 989 în limba română, 133 în alte limbi* (cele mai multe dintre acestea din urmă, în această ordine, în engleză și germană).

**Consolidarea și conștientizarea statutului de centru comunitar și cultural-
informațional al Bibliotecii, întărirea continuă a segmentului de relații cu publicul
cititor și a instrumentelor furnizoare de imagine a instituției**

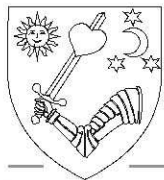
În perioada evaluată am menținut ca prioritare în desfășurare cele patru programe / activități fundamentale ale instituției, implementate anual pentru promovarea cititului, a informării și a serviciilor, respectiv rolului bibliotecii publice, cât și pentru educația la lectură de la vârstele cele mai fragede. Acestea se constituie într-un ansamblu funcțional pentru acoperirea segmentului de vârstă 0-14 ani sub aspectul educației menționate. De asemenea căutăm să adăugăm noi programe similare la cele consacrate, într-o străduință inovatoare și de îmbogățire continuă a ofertei noastre culturale în acest sens.

Programul „Könyvelengye / La drum cu lectură”: desfășurat din aprilie 2010 în parteneriat cu Primăria mun. Sf. Gheorghe (prezent în proiect ca finanțator), are, până

la sfârșitul perioadei evaluate, 1077 de beneficiari nou-născuți (împreună cu familiile lor), respectiv 4582 de beneficiari elevi (detalii despre programul inedit la nivel național aici: <http://kmkt.ro/konyvkelengye>)

Biblioteca mobilă: Conceptul programului lansat de instituție în 2007 constă în formarea deprinderii și menținerii interesului de a citi, respectiv a atracției pentru carte în rândul copiilor din grădinițe și clase din ciclul primar. Aducem în atenția copiilor material de lectură/cărți ilustrate cu reală valoare artistică și literară, aliniate abilităților concrete și intereselor individuale, la care pot face față cu ușurință chiar și cei care încă nu știu sau abia învață să citească. Școlile și grădinițele vizate sunt, în mare parte, situate în afara centrului orașului și departe de sediul nostru, astfel copiii au mai puține șanse să cunoască și să frecventeze secția pentru copii a instituției noastre. Scopul nostru principal prin acest proiect este câștigarea acestor copii ca să devină utilizatori regulari ai bibliotecii și de a-i învăța să fructifice oportunitățile pe care le oferă aceasta (lectură, informare, evenimente culturale, programe de vacanță etc.). În cadrul programului, bibliotecarii ajung din două în două săptămâni cu cărți noi în școlile / grădinițele vizate (care se schimbă anual, prin rotație), iar copiii sunt liberi să aleagă dintre materialele de lectură atent selectate și asociate nevoilor lor. Cărțile împrumutate pentru două săptămâni ajung într-o bibliotecă de clasă temporară, unde copiii le pot citi, răfoi, dar nu le iau acasă. Prin buna colaborare cu pedagogii, ca parteneri fideli în munca noastră, am reușit ca micuții să răfoiască cărțile cel puțin 15 minute zilnic. Copii trebuie să poată alege ușor și după bunul plac, de aceea fiecare carte este prezentată de către colegii noștri, care și citesc din acestea copiilor. Avem convingerea că legătura directă, astfel stabilită, între copil și lectură se va dovedi durabilă și eficientă în perspectivă. Programul presupune de asemenea și câte o vizită a claselor/grupelor în cauză la sediul instituției noastre.

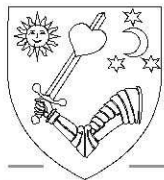

În perioada evaluată, de program au beneficiat următoarele unități de învățământ din mun. Sf. Gheorghe: Liceul de Artă „Plugor Sándor”, Școala Gimnazială „Gödri Ferenc”, Școala Gimnazială „Nicolae Colan”, Școala Gimnazială „Ady Endre”, Grădinițele cu program prelungit „Árvácska, „Kőrösi Csoma Sándor”, „Micimackó”, „Napsugár”, „Pinocchio”, respectiv Centrul de Zi pentru Preșcolari.

Cercul Varázskuckó / Căsuța cu povești a fost înființată în toamna anului 2004 la compartimentul Împrumut pentru copii al instituției, cu scopul de a-i atrage ca cititori pe copiii de vârsta preșcolară. La activitatea organizată bilunar vin în număr tot mai mare copii de grădiniță și din clasele primare, în medie 25–30. Activitatea cercului constă în citirea unei povești, urmată de creație de artă meșteșugărească tematică, din materiale simple (hârtie, frunze, castane, boabe de cereale, fire de lână, vopsea etc.). Înaintea începerii activității și după aceasta, copiii se joacă cu jucăriile de la secția pentru copii, dar acest răstimp este propice și pentru a face cunoștință cu cărțile de pe rafturile din jur. Experiența ne demonstrează că, după un timp, copiii vor să ia acasă cărțile, astfel devenind cititorii bibliotecii. În jur de 90% dintre copiii care au venit cu regularitate la acest cerc, au devenit cititori fideli ai bibliotecii. Din 2009 încoace, părinții sosesc cu copii tot mai mici, de 2–3 ani, care încă nu merg la grădiniță, dar au deja nevoie de compania altor copii, în ambianța oferită de instituție. Cursul activităților a rămas același, dar se creează lucruri și mai simple, potrivite vârstei lor. Cercul nostru educativ și ludic are ocazional și invitați, îndeobște povestitori sau muzicieni.

Din 2015, în paralel cu activitățile destinate copiilor prezenți, se desfășoară pentru adulții care îi însoțesc și care îi așteaptă până la finalul activității (părinți, bunici) un cerc de lectură și de artă meșteșugărească, foarte apreciat de participanți.

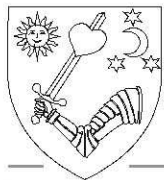
În completarea acestui program, și în anii 2016–2017 am organizat mai multe serii ale activității culturale și ludice de vacanță *Csodalámpa (Lampa magică)*, fiind vorba

de un cerc de lectură, destinat elevilor din clasele I-IV., sosiți din Sf. Gheorghe. În cadrul acestui cerc (club) de lectură se citesc și se interpretează texte beletristice moderne și contemporane, adecvate vârstei participanților, respectiv au loc activități creative. Scopul său este îmbunătățirea capacității elevilor de a citi și de a interpreta texte literare, respectiv de a-i educa la lectură, într-o manieră creativ-ludică. În anii 2016–2017 s-au desfășurat șase ediții ale acestui program, cu 20 de participanți fiecare.

Concursuri cultural-literare, de educație la lectură și de utilizare a bibliotecii publice: În anii 2016–2017 am desfășurat trei astfel de acțiuni: concursul *Képes történetek* (Povestiri în imagini), desfășurat în aprilie–iunie 2016, în parteneriat cu Muzeul „Haszmann Pál” din Cernat, constând într-o fază preliminară, în lucrări scrise, respectiv, în faza finală, în probe scrise și orale bazate pe tematica familiei și a generațiilor, având, în finală (în data de 11 iunie 2016), 63 de participanți, provenind din clasele V–VIII. ale școlilor din județul Covasna; un alt concurs de această natură, destinat aceluiași cerc de participanți și desfășurat tot în parteneriat cu muzeul menționat, la sediul acestuia, a fost cel intitulat *Azért vagyunk a világon, hogy...* (Rostul nostru în lume), axat pe opera scriitorului Tamási Áron, având loc în perioada aprilie–iunie 2017, cu 78 de participanți în finală (10 iunie 2017), după faza preliminară a lucrărilor scrise; concursul *Adventi történetek* (Povestiri de Advent), desfășurat în decembrie 2017 la sediul instituției noastre, fiind destinat elevilor din Sf. Gheorghe, care au avut ca sarcină de concurs citirea zilnică a unor texte literare propuse de noi și rezolvarea unor teste legate de acestea (concursul a avut 350 de participanți, încheiându-se cu un program cultural în cadrul căruia s-a desfășurat și festivitatea de premiere).

Cele două concursuri desfășurate la Cernat au fost urmate de două tabere de lectură și de artă meșteșugărească, desfășurate în perioadele 20-24 iulie 2016, respectiv 19-23 iulie 2017, la sediul muzeului partener și în organizarea concursurilor

menționate, cu participarea celor mai bine clasate echipe de la cele două concursuri (25 de elevi de fiecare dată).

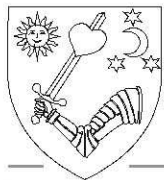
Ne străduim să adaptăm și modele de bună practică, care pot fi incluse organic și eficient în programul nostru de ansamblu, prezentat mai sus. Astfel, preluând modelul implementat în 2016 de către biblioteca din Eger (Ungaria), am organizat în 2017 (cu programul de încheiere desfășurat în data de 29 septembrie, odată cu vernisajul unei expoziții din desenele participanților), concursul de popularizare a basmului *E'mesevár* (aproximativ: Cetatea poveștilor), cu participarea a 13 clase de elevi de ciclu primar, din șapte școli ale județului Covasna.

Prezența mult mai marcantă și mai operativă a Bibliotecii în spațiul virtual și în rețeaua digitală a instituțiilor de profil

În acest sens am efectuat achiziția unui sistem integrat de bibliotecă nou, conform cerințelor și nevoilor enumerate mai sus, cu denumirea Qulto, cu pachetul de servicii aferent (instalare, training, service, asistență și mentenanță etc.), în 2016. În 2017 am efectuat upgrade-ul sistemului (inclus în prețul de achiziție al acestuia), datorită căruia și catalogul de pe internet al instituției (online.kmkt.ro) a căpătat o suprafață de consultare mai atractivă.

La jumătatea anului 2015 am pus în funcțiune scanner-ul profesional de mare performanță Zeutschel, achiziționat anterior din fondul pentru investiții acordat de autoritate, în vederea relansării activității de digitizare a periodicelor de către instituția noastră, activitate în desfășurare în prezent, prin scanarea unei publicații periodice din secolul 19., *Székely Nép*, pregătindu-ne pentru digitizarea cotidienele județene de dinainte de 1990, *Megyei Tükör* și *Cuvântul Nou*.

Ca în materialul digitizat să fie posibilă și efectuarea căutării în conținutul

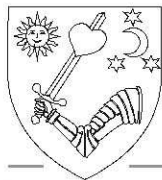
textual pe baza unor cuvinte-cheie și index de termeni, intenționăm să achiziționăm în 2018 – după consultări și tratative începute deja în 2017 – un modul suplimentar pentru software-ul de catalogare, care să ne permită reprezentarea materialului digitizat în modul menționat anterior, respectiv publicarea acestuia pe suprafață web proprie.

3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse

Încheierea și recepția parțială procesului de reabilitare și refuncționalizare interioară a sediului instituției

Planul multianual de reabilitare și refuncționalizare a sediului instituției (având, raportat la faza DALI, o valoare totală de 7.716.970 lei, și desfășurat în cadrul programului național referitor la clădirile monument istoric, derulat de Ministerul Culturii prin Institutul Național al Patrimoniului – INP) *a stagnat în perioada evaluată*. Lucrările nu au avansat deloc nici în această perioadă, din pricina nerezolvării problemelor anterioare de decontare a lucrărilor deja executate, datorită modificării metodologiei aferente la nivelul INP.

În prezent, pe lângă o aripă a clădirii, cea administrativă, complet renovată anterior (însă în cazul căreia încă nu s-a efectuat recepția parțială), există câteva lucrări începute în 2014, dar neterminate, ceea ce generează permanent *neajunsuri de depozitare și, parțial, funcționale, care își pun treptat amprenta asupra managementului colecției instituției* (datorită și colecției în creștere care are spațiu de depozitare și de gestionare insuficient și impropriu, din cauza zonelor de clădire afectate de lucrările nefinalizate...), respectiv, implicit, și asupra eficienței oferirii serviciilor publice ale instituției la nivelul calitativ dorit.

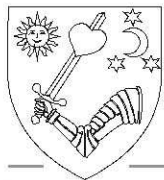

La data redactării prezentului raport, în urma consultărilor cu conducerea INP și cu factorii de decizie de la Consiliul Județean Covasna, se prefigurează o singură opțiune viabilă pe termen scurt: recepția parțială a lucrărilor finalizate, respectiv încheierea contractului de finanțare cu INP, ca lucrările începute și neterminate să poată fi finalizate din resurse ale autorității.

Acest lucru ar permite și găsirea unei soluții urgente pentru punerea în funcțiune a noii termocentrale deja instalate, dar nefuncționale, corelându-l cu caloriferele vechi din clădire. Dacă această operațiune nu se efectuează până în toamna anului curent, instituția riscă să rămână neîncălzită, deci nefuncțională peste iarnă, ceea ce ar produce daune mai mult decât serioase în frecventarea acesteia de către public.

Întărirea în continuare a rolului local, județean și regional al instituției, pe planul activităților și serviciilor bibliotecare, metodice, cât și pe planul organizării și desfășurării acțiunilor cultural-educative

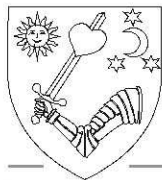
Pe plan instituțional ne-am axat în perioada evaluată să menținem, respectiv, potențial, să creștem principalii indicatori din raportul statistic de utilizare al instituției (numărul de utilizatori înscriși, respectiv activi, frecvența lor), prin îmbunătățirea calitativă a serviciilor noastre. Acest lucru a adus până la finalul perioadei evaluate valori stabile, în ansamblu, a indicatorilor menționați (detalii în acest sens în cap. A., punctul 6. din prezentul raport), cu mențiunea că situația generată de eșecul temporar al procesului de reabilitare și refuncționalizare, cu spații funcționale rămase în suspensie sau doar parțial utilizabile, aglomerația și micile blocaje provenite din această stare, a avut deja, în perioada evaluată, un ușor efect negativ asupra activității globale a instituției, și există riscul ca acest lucru să se reflecte și în indicatorii statistici...

Am considerat ca fiind esențial să menținem numărul, respectiv impactul proiectelor și acțiunilor culturale legate de carte și de lectură, cât și al celor referitoare la domenii culturale conexe. Menținerea parteneriatelor existente și stabilirea a unora noi în această privință figurează de asemenea constant printre prioritățile noastre (în acest sens a se vedea cap. A, punctul 1., din prezentul raport).

În perioada evaluată am desfășurat un număr de 47 de acțiuni, programe și evenimente culturale pentru public, în organizare proprie sau în parteneriat organizatoric, la sediu sau în locații exterioare (11 dintre ele desfășurându-se în mai multe locații din județ și din Transilvania), pentru un număr total de 2190 de beneficiari direcți (participanți), oferind totodată spațiu de desfășurare pentru alte 39 de acțiuni (numărul celor interesați de acestea nu este inclus în totalul menționat anterior). Cele mai frecvente dintre acestea au fost prezentări de carte, întâlniri cu autori, prelegeri cu temă literară, istorică sau cu teme din realitatea cotidiană, concerte, consfătuiri, concursuri de popularizare a lecturii și a serviciilor bibliotecii.

Menționăm de asemenea că în cadrul programului național de dezvoltare a bibliotecilor publice *Biblionet* (www.biblionet.ro) – în care am intrat prin concurs în martie 2010, și în care am implementat în județul Covasna, în 30 de biblioteci publice, respectiv instituția noastră și filiala acesteia, o investiție totală de 950.893 lei, constând în echipamente IT și training-uri pentru un număr total de 84 de bibliotecari – am fost prezenți în perioada evaluată, în aria de post-activitate a programului, coordonată de Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), la workshop-ul regional *Eusphere: bibliotecile publice – ambasadori ai e-incluziunii și învățării permanente*, organizat de ANBPR și Biblioteca Județeană „Károni János” din Miercurea-Ciuc, la sediul acesteia din urmă, în data de 30 martie 2016 (din instituție au participat la eveniment: Csergő-Benedek Csilla, Hollanda Andrea, Lokodi Anna, Tóth-Wagner Anikó).

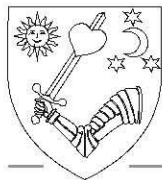

O delegație a instituției (compusă din Fazakas Éva, Lokodi Anna și Tóth-Wagner Anikó) a participat la adunarea anuală a Asociației Bibliotecarilor Maghiari din România, respectiv conferința *Rolul bibliotecilor în furnizarea de informații în domeniul istoriei locale și regionale*, desfășurată la Lunca de Jos, județul Harghita, între 22–24 septembrie 2016. O altă delegație a fost prezentă (fiind formată din Cs. Benedek Csilla, Csergő B. Antal, Hollanda Andrea, Nagy Zsófia) la *adunarea anuală din 2017 a Asociației Bibliotecarilor Maghiari din România*, respectiv conferința profesională prilejuită de aceasta (Praid, 19-20 octombrie), unde Hollanda A. și Nagy Zs. au susținut o prezentare despre proiectul E'mesevár, desfășurat de instituție.

Alături de subsemnatul, la Târgul Internațional de Carte de la Tg. Mureș (10–13 noiembrie 2016) au fost prezenți din instituție, realizând o prezentare interactivă a câtorva programe ale noastre de educație la lectură, destinate copiilor: Cs. Benedek Csilla, Csergő B. Antal, Hollanda Andrea, Sánta Zsófia.

Bibliotecarul metodist al instituției, Lokodi Anna, a participat la întrunirea profesională anuală a bibliotecarilor maghiari din Bazinul Carpatic (Csongrád, Ungaria, 28-29 mai 2017).

Este important și faptul că în octombrie 2016 s-a efectuat inventarul la compartimentul *Împrumut pentru copii* al instituției, pe parcursul căruia s-au prevăzut toate documentele din această colecție-parte cu noi etichete distinctive.

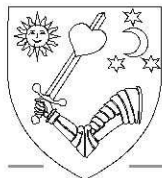
Consolidarea și diversificarea relațiilor și parteneriatelor organizaționale ale instituției în privința sferei profesionale de profil și în cea a societății civile, păstrarea caracterului său ospitalier

În perioada evaluată, am găzduit, pe lângă acțiunile culturale proprii, un număr de 39 de acțiuni și evenimente, desfășurate de alte instituții sau organizații culturale, având un public total format din circa 1750 de persoane.

Identificarea și atragerea pentru programele și proiectele instituției a unor surse de finanțare suplimentară și a unor fonduri materiale extrabugetare

În perioada evaluată, am participat, în parteneriat cu Asociația Culturală „Haszmann Pál” din Cernat și cu Fundația „Savaria University Press” din Szombathely (Ungaria), la concursuri de aplicații pentru finanțări, anunțate de Fondul Cultural Național și de Fundația „Bethlen Gábor” din Ungaria, câștigând în 2016 o finanțare de 800.000 HUF și una de 500.000 HUF (în total aproximativ 18.000 lei), iar în 2017 o finanțare de 1.000.000 HUF și una de 300.000 HUF (în total aproximativ 18.000 lei). Aceste finanțări au fost utilizate pentru concursuri culturale și creative, pentru tabere de lectură și de artă meșteșugărească, toate pentru elevi, respectiv pentru o acțiune culturală amplă (*A Nagy Versmondás / Marea Recitare*), desfășurată în 2016 în mai multe locații transilvănene, sub coordonarea instituției.

În anii 2016–2017, pentru concursurile și taberele menționate, pentru edițiile cercului creativ și ludic *Csodalámpa* (Lampa magică), respectiv pentru concursul de lectură *Adventi történetek* (Povestiri de Advent) am atras sponsorizări în produse – pâine, sendviciuri, articole alimentare, dulciuri, apă minerală – de la Brutăria „Diószei” (Madexport), cofetăria Aria, firmele Bertis și Choco-Pack din Sf. Gheorghe, cât și de la Valvis Holding din București, respectiv editurile Koinónia din Cluj și Gutenberg din Miercurea-Ciuc, în valoare totală de 15.000 lei.

C) Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare

1. Măsurile de organizare internă

În perioada evaluată, după discuțiile de rigoare cu reprezentanții angajaților, a fost semnat, în vederea reînnoirii valabilității sale pe doi ani, și s-a înregistrat ca atare Contractul colectiv de muncă pe instituție, la ITM Covasna, sub numărul 8118 / CCNM RM din data de 22. 11. 2016.

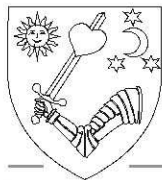
2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne

În perioada evaluată au fost emise *80 de dispoziții* ale directorului instituției, referitoare la diferite aspecte ale salarizării (majorări, acordare vechime, grade și gradații), desfacere și încheiere contract de muncă (angajare, pensionare), constituirea diferitelor comisii (de concurs, de selecție a programelor culturale, de inventariere, de testare a pieței, de evaluare a riscurilor și a activelor fixe, de achiziționare), respectiv la chestiuni organizatorice interne (numiri, schimbare funcție), cât și reglementarea înscrierii în bibliotecă (gratuit pentru persoane cu dizabilități).

3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere

Enunțat în proiectul de management, stilul managerial consultativ, în combinație eficientă cu managementul prin proiecte, a fost aplicat de către subsemnatul în conducerea instituției și în perioada evaluată.

În perioada evaluată, consiliul de administrație al instituției s-a întrunit o singură dată, la data de 10 martie 2017, directorul prezentând sumar, cu această ocazie, raportul de activitate al instituției pe anul 2016, printre temele abordate – vizând

punerea lor în practică, respectiv planificarea lor în vederea implementării ulterioare – figurând următoarele: lucrările de reabilitare și refuncționalizare interioară, respectiv planurile de extindere și de dezvoltare în acest sens; tendințele înregistrate în utilizarea de către public a instituției (cerințe, exigențe, posibilități, oportunități); procese de lucru și programe, proiecte actuale, determinante; chestiuni ținând de resursele umane din instituție; aspecte privind dezvoltarea și comunicarea colecțiilor.

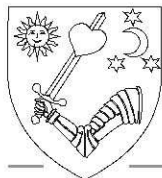
Consiliul științific al instituției s-a întrunit în perioada evaluată de trei ori, dezbătând teme ca: reglementări și planificări privind procesele de lucru importante, pe termen scurt și mediu, din instituție; planuri de acțiune pe compartimente, și în privința digitizării și a redactării bibliografiei locale; evaluarea programelor și proiectelor culturale desfășurate; programul de bibliotecă mobilă; aspecte de conținut ale achiziției de documente bibliotecare și ale dezvoltării colecției; exploatarea unor modalități de PR și promoționale mai bine adecvate la utilizatori, în privința serviciilor și ofertei instituției.

Pe lângă aceste întruniri, au existat consultări ocazionale între director și șeful serviciului Relații cu publicul, respectiv responsabili de compartimente și directorul adjunct economic, pe teme punctuale, ținând de activitatea cotidiană a instituției, respectiv informări globale ale angajaților.

În perioada evaluată nu s-au produs modificări ale limitelor de competențe în cadrul conducerii.

4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare)

În perioada evaluată a existat în instituție o fluctuație ușoară a resurselor umane: în cazul al doi angajați s-a desfășurat contractul de muncă (au ales să lucreze în

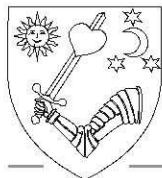

pag. 27

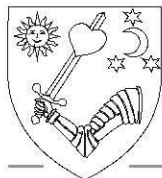
altă parte), respectiv au fost angajați prin concurs patru persoane, pe posturi vacante sau eliberate prin demisie / pensionare (în perioada evaluată a ieșit la pensie o colegă).

În această perioadă, angajați ai instituției au participat la următoarele cursuri și training-uri profesionale:

Data, locația, organizator(i)	Titlul / tematica	Participanți
10-12. 10. 2016, Sf. Gheorghe, Biblioteca Județeană „Bod Péter” Institutul Bibliotecar din Budapesta	Asigurarea calității în biblioteci	Balázs Orsolya, Cs. Benedek Csilla, Demeter Lajos, Dombi Helga, Gocz Tünde, Hollanda Andrea, Ianculescu Csilla, László Anna-Eszter, Lokodi Anikó, Matekovics János Zoltán, Nagy Zsófia, Sándor Attila, Sándor Éva, Szabó Emese, Szonda Szabolcs, Szócs Imre, Tóth-Wagner Anikó, Varga Csilla
13-15. 01. 2017; 10-12. 03. 2017, Sf. Gheorghe Școala Populară de Arte și Meserii	Teatrul: dramă și pedagogie	Balázs Orsolya Hollanda Andrea
9-10 martie 2017, Tg. Secuiesc Ministerul Culturii	Achiziții publice	Kiss Emőke
19-20. 04. 2017, Biblioteca Județeană „Bod Péter”, Sf. Gheorghe Ministerul Resurselor Umane	„Copiii în bibliotecă”	Balázs Orsolya, Éltes Enikő, Hollanda Andrea, Lokodi Anna, Nagy Timea-Ildikó, Sánta Zsófia, Tóth-Wagner Anikó – Biblioteca Județeană „Bod Péter”

din Ungaria, sub egida Institutului Bibliotecar din Budapesta		Benkő Tünde Ilona (Aita Mare), Csiki Izabella (Baraolt), Dénes Mária Magdolna (Tg. Secuiesc), Henning Emese (Ilien), Jakabos Laura (Tg. Secuiesc), Kiss Orsolya (Chichiș), Kovács Katalin (Turia), Székely Ildikó (Estelnic), Tokos Eszter (Brăduț), Vántsa Judit (Tg. Secuiesc)
19-30. 06. 2017, Miercurea Ciuc Biblioteca Județeană „Kájoni János” și Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România	Curs de perfecționare pentru bibliotecari, modulul I.	Szabó Enikő
31. 07. – 11. 08. 2017, Bușteni Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România	Curs de calificare/perfecționare bibliotecari	Nagy Timea-Ildikó
7-9 octombrie 2017, Sinaia S. C. Expert Diplomatic Proiect S. R. L., București	Achiziții publice	Kiss Emőke
16-17 noiembrie 2017, Miercurea-Ciuc Asociația	Biblioterapie și e-biblioterapie	Kolumbán Melinda, Matekovics János Zoltán, Sándor Attila, Szabó Enikő

Bibliotecarilor		
Maghiari	din	
România,	Institutul	
Bibliotecar	din	
Budapesta		

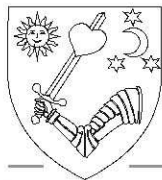
(Pentru participări la întruniri profesionale, având și un anumit caracter de formare, prin posibilitatea schimbului de experiență, a se vedea și cap. B, punctul 3., cele semnalate în legătură cu programul Biblionet).

În perioada evaluată instituția a avut în statul de funcții 29,5 posturi. A fost acordată gradație conform noii tranșe de vechime unui număr de opt angajați ai instituției, au fost promovate în grad două persoane, respectiv a fost acordată o indemnizație pentru titlu științific.

Tot în această perioadă, în urma adresei nr. 308 / 16. 06. 2017, transmisă de instituție către Consiliul Județean Covasna (înregistrată la acesta cu numărul 6381 / 16. 06. 2017), acesta din urmă a aprobat, prin Hotărârea nr. 102 / 2017, transformarea unui post vacant de bibliotecar PL III. în post de bibliotecar S I., respectiv acordarea posibilității ocupării prin concurs a postului.

5. măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri / refuncționalizări ale spațiilor

Patrimoniul instituției a fost gestionat atent și în mod corespunzător și în perioada evaluată, atât sub aspect funcțional și de mentenanță, respectiv conservare, cât și în privința inventarului. S-au efectuat doar îmbunătățiri minore, punctuale, ținând de activitatea cotidiană a instituției. A se vedea în această temă și cele formulate în cap B., punctul 3.

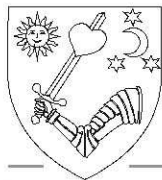
6. măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control, în perioada raportată

În perioada evaluată, instituția a avut trei controale.

În urma controlului tematic pe linia apărării împotriva incendiilor, efectuat de ISU „Mihai Viteazul” al Județului Covasna, ale cărui concluzii se regăsesc în Procesul verbal de control nr. 1624050 / 07. 11. 2016, s-a constatat, în principal, că unele rafturi pentru depozitarea cărților sunt din materiale combustibile și nu sunt bine fixate, scaunele din sala Gábor Áron nu sunt solidarizate pe pachete și fixate pe pardoseală, elementele combustibile din șarpanta podului clădirii nu sunt ignifugate, nu sunt organizate echipele de primă intervenție în caz de incendiu, pe căile de evacuare sunt depozitate piese de mobilier, beneficiarul investiției (reabilitare–refuncționalizare interioară a clădirii) nu a solicitat autorizația de securitate la incendiu, există probleme cu direcția de deschidere a unor uși de pe traseul de evacuare, cu încăperea destinată centralei termice, nu s-a executat instalația de detectare și semnalizare a incendiilor în aripa de clădire reabilitată, unele căi de evacuare nu sunt prevăzute cu iluminat de siguranță, instalația de iluminat și de prize se utilizează cu unele defecțiuni.

În răspunsul instituției la procesul verbal (573 / 07. 12. 2016) se arată că s-au rezolvat, respectiv sunt pe cale de soluționare toate acele deficiențe care nu țin de planul de reabilitare și refuncționalizare interioară, rămas în suspensie. Acest lucru s-a constatat și prin Procesul verbal de control cu nr. 2225147 / 14. 03. 2017, rezultat în urma unei noi inspecții din partea aceluiași organ de control.

În urma controlului efectuat de Inspectoratul Teritorial de Muncă Covasna, ale cărui concluzii se regăsesc în Procesul-verbal de control nr. 9082 / 06. 03. 2017, s-au constatat unele neclarități privind compensarea timpului de lucru din zilele de sâmbătă și timpul de odihnă, cât și privind contractul colectiv de muncă. În răspunsul

instituției (156 / 03. 04. 2017) se aduc precizările și clarificările necesare, conform legislației în vigoare, legat de aspectele în cauză.

În perioada evaluată s-a efectuat, de asemenea, auditul financiar privind perioada 2006–2016, de către Camera de Conturi Covasna. În Nota de relații nr. 254 / 19. 05. 2017, respectiv Nota de constatare nr. 264 / 26. 05. 2017, emise de aceasta, se constată o înregistrare eronată în evidența contabilă a unor bunuri. În răspunsul instituției (259 / 22. 05. 2017) se arată cauzele acestei înregistrări eronate, respectiv faptul că s-a efectuat rectificarea cuvenită. Ca urmare, în Decizia nr. 14 / 17. 07. 2017 a organului de control se arată că nu s-au constatat fapte care să constituie contravenție.

D) Evoluția situației economico-financiare a instituției

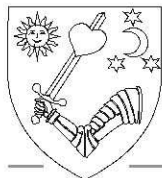
1. Analiza datelor financiare din proiectul de management, corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate

Bugetul prevăzut pentru perioada evaluată a fost utilizat în mod rațional și util, atât în ansamblul său, cât și pe categorii de cheltuieli.

Sinteza execuției bugetare pe anul 2017:

Bugetul de cheltuieli: 1.356.508 lei, din care cheltuieli de personal: 1.008.603 lei (74,36% din totalul cheltuielilor); cheltuieli cu bunuri și servicii: 335.040 lei (24,70% din totalul cheltuielilor – din această sumă, cheltuieli de întreținere: 177.373 lei); cheltuieli de capital: 12.865 lei (0,94% din totalul cheltuielilor), alte cheltuieli cu bunuri și servicii (programe și proiecte culturale): 8483 lei.

Corelând aceste date cu cele prezentate în Anexa nr. 3 la Contractul de management al subsemnatului (*Obiective și criterii de performanță*), punctul 4. al acesteia

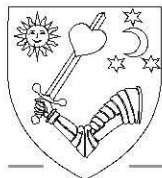

(*Criterii de performanță*), se poate observa că indicatorii de natură economico-financiară, cuprinși în tabelul aferent au fost atinși, punctual ori cu proximitate sensibilă (cheltuieli pe beneficiar, ponderea cheltuielilor de personal, gradul de acoperire a salariilor din subvenție, indice de ocupare a sălilor / spațiilor destinate publicului – acesta din urmă, pentru perioada evaluată, este de 82%).

La ceilalți indicatori din tabelul cu criteriile de performanță planificați, cele privind programele, proiectele, alte aspecte funcționale ale instituției și vizibilitatea acesteia, mă voi referi în capitolul E.

2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada evaluată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Nr. crt.	Indicatori de performanță	Perioada evaluată
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri – cheltuieli de capital) / nr. de beneficiari (nr. utilizatori înscriși, respectiv nr. de tranzacții de utilizare individuală pe an)	150 / 21 lei
2.	Fonduri nerambursabile atrase (lei) – <u>vezi detalii în cap. B, punctul 3., la final</u>	36.000 (fonduri pentru proiecte) + 15.000 (sponsorizări în produse) = 51.000 lei
3.	Număr de activități educaționale (de educare la lectură și la documentare)	7
4.	Număr de apariții media (fără comunicate de presă)	132
5.	Număr de beneficiari neplătitori	3940 (publicul acțiunilor culturale)
6.	Număr de beneficiari plătitori	8943 utilizatori înscriși (aceștia plătesc taxa de înscriere anuală),

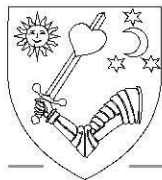

		64.816 de tranzacții individuale de utilizare a bibliotecii
7.	Număr de expoziții/Număr de reprezentații/ Frecvența medie zilnică	300
8.	Număr de proiecte/acțiuni culturale	47 de acțiuni culturale proprii, 39 de acțiuni culturale găzduite
9.	Venituri proprii din activitatea de bază	Total venituri din înscrieri, penalități și imputări, copiere xerox și stocare de date, închirieri de spații (transferate complet în contul autorității): 39.204 lei
10.	Venituri proprii din alte activități	–

E) Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management

Înainte de analiza propriu-zisă, doresc să fac trei observații privind modul în care se planifică, respectiv se concretizează seria de acțiuni cultural-educative ale instituției:

- lista potențialilor invitați – fiind una tratată flexibil, deschisă și pentru propuneri sosite ulterior etapei planificării, însă interesante sau atractive pentru public și pentru programul ori misiunea instituției – este elaborată în concepție multianuală, în sensul că dacă vreun invitat pe care contăm pentru un anumit an nu poate veni atunci, îl invităm din nou în anul următor ori în altă perioadă, până reușim să găsim momentul potrivit atât pentru invitat, cât și pentru instituție;

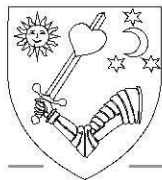
- între elementele și protagoniștii luați în calcul în cadrul celor două blocuri mari de acțiuni culturale (*Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile*, respectiv *Háromszéki TÉT-estek / Seri covășnene cultural-științifice*) pot exista interferențe, în funcție de concepția și tema agreată de invitat, după consultările desfășurate între acesta și instituție, cele stabilite în privința modalității de concretizare a acțiunii plasând invitatul, în unele cazuri, dintr-un bloc de acțiuni în celălalt și invers;

- instituția nu emite bilete de intrare pentru publicul proiectelor desfășurate în organizare proprie și în parteneriat, accesul la acestea fiind gratuit, de aceea numărul total de beneficiari pe care îl semnalăm în raport, este unul estimativ (cu o aproximație destul de sensibilă).

De asemenea țin să subliniez aici că programele preconizate, respectiv realizate au urmărit în general fidelizarea publicului existent și atragerea unor segmente de public noi, respectiv corelarea cât mai eficientă a proiectelor culturale, profesionale și editoriale cu serviciile bibliotecare, oferite de instituție într-o concepție bazată pe dezvoltarea și lărgirea acestora.

Și în perioada evaluată au existat două blocuri mari de proiecte (programe), care au urmărit prin conținutul și elaborarea/desfășurarea lor, în primul rând, atragerea atenției asupra literaturii și a lecturii-documentării, cât și asupra domeniilor culturale înrudite sau conexe cu acestea. Acest lucru a condus la o *paletă variată de acțiuni* (incluse în concepția menționată), unele cuprinse în programul minimal și în fundamentarea menționată mai sus, altele concretizate pe parcurs, prin înlocuirea unor elemente de acest gen din programul minimal (fundamentare), ori prin asociere la componentele acestuia din urmă.

Cele 47 de acțiuni culturale proprii, organizate de către instituție sau cu partenerii săi, cu un public însumat de 2190 de persoane, se pot clasifica în linii mari în

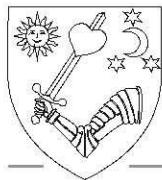

următoarele: prezentări de carte (19), întâlniri cu autori, discuții-portret cu aceștia (7), seri editoriale (2), prelegeri cu temă literară, de istorie a culturii, a trecutului recent etc., cu caracter științific sau cu teme din realitatea cotidiană (4), concert (1), acțiuni cultural-educative pentru copii, preșcolari și elevi, respectiv de popularizare a serviciilor și colecțiilor bibliotecii (14).

Cele mai reprezentative și sugestive exemple pentru acțiunile culturale realizate în cele două blocuri tematice mari:

„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile” (cheltuieli efectuate cu organizarea și materialele auxiliare: 7472 lei)

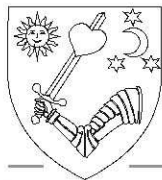
- prezentări de carte și discuții cu autorii – dintre invitați: Milbacher Róbert (5 noiembrie 2016), Dan Lungu (13 noiembrie 2016), Andrei Dósa și Robert G. Elekes (20 ianuarie 2017), Fekete Vince și Lövétei Lázár László (21 ianuarie), Albert Ildikó (23 ianuarie), Veress Károly (2 martie), Jancsó Antal (24 martie), Bálint Tamás, Bogdán László, Dimény H. Árpád, Karácsonyi Zsolt, Serestély Zalán (11 aprilie), Túróczy Ildikó (13 aprilie), Botházi Mária (24 aprilie), Boka László (24 aprilie), Simona Popescu (25 aprilie), Cristian Teodorescu (26 aprilie), Németh Gábor (27 aprilie), Kemény István (28 aprilie), Balázs Lajos (30 mai), Czegő Zoltán (22 iunie), Peer Krisztián (31 august), Florin Iaru (1 septembrie), Ágoston Zoltán, Farkas Zsolt, Kiss Tibor Noé, Nagy Dániel, Kukorelly Endre (2 septembrie), Szabó Róbert Csaba (3 septembrie), Benő Attila, Király Zoltán, Muszka Sándor (8 septembrie), Süli Attila, Pál-Antal Sándor (12 octombrie), Cseke Gábor (18 octombrie), Péter Sándor (7 noiembrie), Préda Barna (7 decembrie);
- Seri editoriale: Editura Sétatér – Cluj (25 noiembrie 2016), Editura Pont – Budapesta (23 noiembrie 2017);
- seară comemorativă și masă rotundă dedicată scriitorului și omului de cultură Domokos Géza, respectiv editurii Kriterion (20 septembrie 2017);

- tabără de lectură și de artă meșteșugărească pentru elevi de gimnaziu din județul Covasna (cu titlul *Azért vagyunk a világon, hogy... / Rostul nostru în lume*, la Muzeul „Haszmann Pál” din Cernat, în perioada 19-23 iulie 2017), precedată, și ca modalitate de selectare a participanților, de concursul cultural și de creativitate, cu același titlu, în data de 10 iunie 2017. Invitați ai taberei au fost specialiști din Ungaria, respectiv scriitori, muzicieni și artiști plastici din regiune, care au discutat cu elevii, i-au antrenat în mici workshop-uri din domeniul lor de specialitate, respectiv le-au prezentat publicațiile culturale pe care le reprezintă; printre activitățile regulate ale taberei numărându-se lectura și interpretarea creațiilor literare contemporane pentru această categorie de vârstă, confecționarea de obiecte de artă meșteșugărească din pâslă și din lemn vopsit, respectiv vizionarea de filme și discuțiile pe marginea acestora.

- concert de Ziua Operetei Maghiare (24 octombrie 2017).

- Activități și programe ludice-interactive sau de tip concurs, destinate educării la lectură a copiilor și tinerilor: clubul de lectură *Csodalámpa / Lampa magică* (ediții în perioadele 24-27 aprilie, 26-30 iunie, 10-14 iulie și 30 octombrie – 3 noiembrie 2017); programul-concurs de promovare a lecturii de basme și povești, destinat elevilor, intitulat *E`mesevár* (mai-septembrie 2017, cu festivitatea de încheiere în data de 29 septembrie); program festiv cu ocazia *Zilei Basmului Popular* (30 septembrie); oră neconvențională de engleză cu militari din cadrul armatei americane și reprezentanți ai ambasadei SUA de la București (2 octombrie), *Poeme cu sifon* – oră de literatură neconvențională, cu momente muzicale, despre poetul clasic maghiar Arany János (29 noiembrie); programul-concurs pentru elevi *Adventi történetek / Povești de Ajun* (4-18 decembrie).

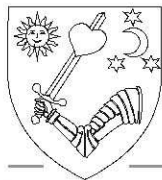

Háromszéki TÉT-estek (Tudás – Élmény – Tapasztalat) / Seri covășnene cultural-științifice (cheltuieli efectuate cu organizarea: 1011 lei)

- prelegere despre simbioza dintre tradiției și inovație în arhitectura creativă contemporană (arhitectul și designerul, prof. univ. Kovács Csaba – Ungaria, 7 decembrie 2016);
- prelegere și prezentare de jocuri interactive din domeniul biologiei (biologul Macalik Kunigunda – Cluj, 22 martie 2017);
- prezentări științifice și prelegere despre nanotehnologii (elevi de la Clubul de Știință al Colegiului „Székely Mikó” din Sf. Gheorghe și profesoara Pető Mária – 10 mai 2017);
- prelegere, prilejuită de apariția a două cărți legate de această tematică, despre rolul propagandei în Primul Război Mondial (istoricul literar Boka László, directorul științific al Bibliotecii Naționale a Ungariei – 24 mai 2017).

Menționăm din nou aici că instituția a asigurat în perioada evaluată locul de desfășurare și/sau sprijin promoțional unor acțiuni culturale doar găzduite, fiind vorba, în perioada evaluată, de *39 de astfel de acțiuni*, în majoritatea lor reprezentații cu caracter actoricesc, muzical, instrumental și/sau vocal, prezentări de carte și întâlniri cu autori sau edituri / redacții, prelegeri cu temă literară, socio-culturală sau profesională, întruniri profesionale, concursuri culturale și/sau creative, înmânări festive de premii culturale. Publicul acestora reprezintă însumat *circa 1750 de persoane*.

Cumulând numărul total al beneficiarilor proiectelor și programelor proprii, cel al celor găzduite, respectiv numărul beneficiarilor proiectelor instituției în afara sediului, cât și acțiunile de promovare a serviciilor oferite, numărul total al beneficiarilor proiectelor, programelor și acțiunilor instituției în perioada evaluată este de *mai mult de 10.000 de persoane*.

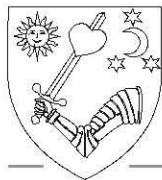

Raportându-ne la datele cuprinse (pentru perioada evaluată) în Lista programelor și proiectelor culturale proprii prevăzute pentru anii 2016–2021, respectiv în Programul minimal și în Obiective și criterii de performanță (părți ale Anexelor Contractului de management al subsemnatului), se poate constata că *indicatoarele în cauză au fost realizate în mod real, în majoritatea lor, respectiv, pe alocuri, depășite.*

Consider – atât pe baza datelor statistice înregistrate, cât și în lumina reacțiilor utilizatorilor (receptate în varii ocazii prin chestionare directă), respectiv a reacțiilor mass media – că *cele două blocuri de programe (proiecte) au fost deosebit de eficiente în atingerea într-o măsură considerabilă a obiectivelor instituționale și în perioada evaluată.* Asociind la acestea și cele prezentate în cap. B, punctul 2. despre proiectele permanente ale instituției, cu referire la educarea la lectură și menținerea interesului față de aceasta și față de bibliotecă, se poate constata că *programul minimal al instituției pentru perioada evaluată s-a realizat în mod corespunzător și eficient pentru comunitatea pe care o deservește.*

În ceea ce privește previzionarea următoarei perioade de evaluare (1 ianuarie – 31 decembrie 2018), sub acest aspect, prioritățile în activitatea și în managementul instituției sunt următoarele:

* Identificarea soluțiilor viabile și care pot fi implementate din resurse locale, privind recepția parțială a lucrărilor finalizate în procesul de reabilitare și de refuncționalizare interioară a clădirii instituției, finalizarea lucrărilor care nu au fost terminate (incluzând aici, în regim prioritar, și pornirea noii centrale termice), redarea în uz a spațiilor funcționale temporar neutilizabile în sediul instituției, remedierea degradării soclului frontal al clădirii.

* Preocupare pentru eficientizarea spațiilor bibliotecii, și printr-o clasare de documente mai accentuată unde acest lucru este posibil, respectiv prin achiziționarea de rafturi corespunzătoare și a mobilierului auxiliar adecvat, în locul celor de mult depășite ca instrumente de depozitare, prezentare și de lucru.

* Revizuirea parțială a implementării în instituție a sistemului de control intern managerial.

* Întărirea funcționării instituției prin înregistrarea unei asociații de sprijin al instituției.

* Accelerarea activității de digitizare a documentelor bibliotecare.

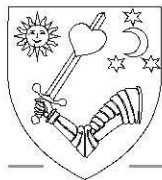
* Continuarea dezvoltării rolului de bibliotecă colectoare pentru aparițiile editoriale de după 1989, în limba maghiară, din România.

* Continuarea extinderii ariei activității de prezentare în grădinițe și în școli a funcționării și a serviciilor instituției, atragerea celor interesați în instituție, pentru a participa la asemenea activități.

* Menținerea principalilor indicatori din raportul statistic de utilizare a instituției, respectiv creșterea potențială – în cazul existenței condițiilor corespunzătoare – a unora dintre aceștia, cum ar fi numărul de utilizatori înscriși, numărul de utilizatori activi, respectiv frecvența lor (numărul de vizite la bibliotecă / de solicitări); la fel, menținerea frecvenței, respectiv a impactului proiectelor culturale legate de carte și de lectură, cât și cele referitoare la domenii culturale conexe, menținerea parteneriatelor existente și stabilirea a unora noi în această privință.

* Accentuarea rolului județean și regional al instituției, atât pe planul activităților și serviciilor bibliotecare, cât și pe planul organizării și desfășurării acțiunilor și proiectelor cultural-educative.

* Continuarea acțiunilor și programelor de educare la lectură și la utilizarea instituției, respectiv continuarea proiectului *Könyvkelengye / La drum cu lectură*, și prin

extinderea în continuare a acestuia la alte categorii de vârstă (în principal, clasa I., dar și a IV-a, a VIII-a, eventual a XII-a și XIII-a).

* Relansarea formării, într-un ritm mai alert, a unei colecții de limbă străină (fondul „Marco Botta”), prin selectarea și prelucrarea pe mai departe a donației elvețiene (până acum această lucrare este finalizată doar în proporție de 15%), procesul fiind oprit temporar în perioada evaluată din pricina lucrărilor de reabilitare și refuncționalizare interioară a sediului instituției.

* Concretizarea unui proiect de înlesnire a utilizării instituției de către persoane cu deficiențe vizuale și locomotorii (în privința primilor, noul catalog electronic, de pe internet, al instituției, are deja o suprafață destinată acestora, pentru o consultare mai lesne de către ei; celălalt aspect ține de evoluția procesului de reabilitare interioară).

* Relansarea – în cazul amenajării unui spațiu propice pentru aceasta, în funcție de cele menționate legat de finalizarea planului de reabilitare și refuncționalizare – a programului de educație comunitară consacrată a instituției, constând în cursul de utilizare a calculatorului și de navigare pe Internet, respectiv comunicare IT, destinat pensionarilor și vârstnicilor.

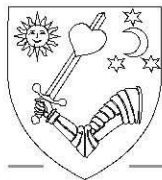
* Lărgirea cercului de voluntari care să sprijine desfășurarea programelor și proiectelor cultural-educative și profesionale ale instituției.

F) Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare

Valori de referință pentru anul 2018

Alocație din bugetul propriu al județului: 1.509.000 lei

Total cheltuieli: 1.175.000 lei

Cheltuieli de personal: 1.211.000 lei

Cheltuieli cu bunuri și servicii: 268.000 lei

Cheltuieli de capital: 30.000 lei

Investiție în programe și proiecte: 10.000 lei

- Programul „Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”: 8500 lei

- Programul „Háromszéki TÉT-estek / Seri covășnene cultural-științifice”: 1500 lei

Investiție în dezvoltarea colecțiilor (achiziție cărți, alte publicații): 60.000 lei

Investiție în elaborarea bibliografiei virtuale de istorie locală și regională, reprezentarea acestora pe internet, prin achiziționarea unui modul necesar și adecvat în acest sens, la software-ul de catalogare: 14.000 lei

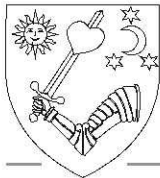
Investiție în aparatura instituției, destinată elaborării materialelor promoționale și a materialelor auxiliare activităților de educare la lectură pentru copii (achiziționarea unei multifuncționale performante – 11.000 lei –, respectiv a unui aparat xerox performant și durabil – 5000 lei): 16.000 lei.

2. Număr de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management:

- utilizatori înscriși: 8950;

- participanți la proiectele, programele și acțiunile culturale: 3000.

3. Analiza programului minimal realizat: În acest sens, vezi capitolele D și E.

Partea a II-a. (Opțional)

Propuneri privind modificarea și/sau completarea clauzelor contractuale, formulate, după caz, în baza prevederilor art. 39 alin. (3) din ordonanța de urgență

Deocamdată nu există astfel de propuneri.

23 martie 2018, Sf. Gheorghe

Dr. Szonda Szabolcs PhD
director, Biblioteca Județeană „Bod Péter”